

Emil Zola. Urednik ruskega časopisa „Niva“ je objavil daljšo jako premišljeno kritično razpravo o nedavno umrlem poglavarju francoske naturalistiške šole. Bil je v Montreuxu ob genevskem jezeru, ko je zvedel, da je umrl Zola. V večji družbi je rekel Anglež Francozom: „Pri vas je občna narodna žalost“, hoteč s tem Francozom izraziti svoje sočutje za izgubo tako znanega pisatelja. A Francozi mu odgovoré: „Gotovo je, da v Zolovih spisih prevladuje ali dobro ali zlo; morda je v njih več zla, kakor dobrega.“ Dobro in zlo, pravi Sementkovskij, sta etična pojma, in po njih se mora soditi tudi Zola. Učeni ruski kritik nato dokazuje, da je Zolovo pisateljsko delovanje družbi več škodilo, kakor koristilo. „Zola je rekel, da on samo fotografira resnico, in to z dovršeno natančnostjo. Priznavam, da so njegovi popisi res fotografično natančni. A vsak fotograf more fotografirati ali to ali pa kaj drugega. Tako si tudi pisatelj-fotograf po lastni volji izbira predmete. Ako je torej Zola popisoval večinoma le izkvarjena čustva raznih нравnih izpriencev in le redkokje navadne ali нравno dobre ljudi, je iskati vzroka samo v tem, da je bil ali sam izprijen ali pa je hotel s tem doseči kake posebne efekte.“ Sementkovskij dokazuje družabno škodljivost Zolovega pisateljevanja iz statistike, katera kaže, da se je prodalo največ ravno onih romanov, ki opisujejo najgrje stvari.

Ernst Dümmler, znameniti nemški zgodovinar, je umrl 27. avgusta prošlega leta. Bil je predsednik centralne direkcije, katera izdaje veliko delo „Monumenta Germaniae historica“. Dümmler je skozi celo življenje proučeval samo srednji vek in je napisal mnogo razprav. Za nas je važna njegova razprava „Über die älteste Geschichte der Slaven in Dalmatien“ iz l. 1856.

Indologija. Lasserova „Indische Alterthumskunde“ (leta 1844 — 1861) je že davno zastarela, in G. Brühler je mislil mesto nje izdati že v Londonu obširne „Indian Antiquities“. A pri londonskem zborovanju orientalistov l. 1892. se mu je strassburški založnik K. J. Trübner ponudil, da mu založi tako veliko delo. Georg Brühler je bil v Indiji od l. 1863. do 1880. in je proučil vse stroke indologije; od l. 1881. je bil profesor na Dunaju. Po celi Evropi je začel zdaj nabirati sotrudnikov za veliko celotno delo z naslovom „Grundriss der Indo-Arischen Philologie und Alterthumskunde“ („Enciclopedia of Indo-Arian Research“). L. 1895. so izdali prospekt za celo podjetje, ki bo obsegalo tri dele, katerih vsak bo štel mnogo čez tisoč strani leksikalne oblike. Prvi del ima obravnavati indski jezik, zgodovino indo-arijske filologije z dodatkom o indski paleografiji; drugi del bo obsegal zgodovino indske književnosti, zemljepis, narodopis, državne in zasebne starožitnosti, pravo in običaje; tretji del bo popisoval indske vere, modroslovje, zvezdoslovje z matematiko in umetnost. Brühler je umrl spomladi l. 1898, in zdaj je prevzel

vodstvo celega podjetja Lorenz Franz Kielborn. Seveda bo to ogromno delo dokončano šele v več letih.

Vojska proti Venezueli.

V nedeljo, dne 7. decembra sta v imenu svojih vlad izročila zastopnika Nemčije in Anglije venezuelskemu zunanjemu ministru ultimatum, v katerem zahtevata, da venezuelska vlada takoj ustreže nemškim oziroma angleškim zahtevam. Poslednje obstoje v tem, da Venezuela izplača one tirjatve, ki jih dolguje nemškim, oziroma angleškim podanikom. Te vsote pa nikakor niso neznatne, kajti samo Nemci zahtevajo 12,282.000 bolivarov ali 9,825.600 mark. Tirjatve segajo nazaj do leta 1898. in tvorijo deloma odškodnino za škodo, ki so jo imeli evropski podaniki, večinoma trgovci in industrijci, povodom zadnjih ustankov, deloma pa plačilo za zgrajene železnice in druga večja javna podjetja. Zahteve Anglije so nekoliko manjše, a vendar znašajo nekaj milijonov. Nemška vlada je po svojem zastopniku že opetovano opozarjala Venezuelo na njene dolžnosti, a vsi opomini so bili zaman. Vlada je v svojem zadnjem odgovoru dné 24. januarja 1901 sicer nekaj obljubila, pozneje pa še na te malenkostne obljube popolno pozabila. Vrhutega so še venezuelska oblastva, civilna in vojaška, silno sovražno nastopala proti tujcem ter se sploh ravnala po znanem ameriškem načelu: Amerika Amerikanom! Vse to je napotilo Nemčijo, Anglijo ter v zadnjih dneh tudi Italijo, da so nastopile proti Venezueli z vso strogostjo in obrnile topove svojih vojnih ladij proti obrežnim utrdbam venezuelske republike. Dosedaj se sicer še ni vnela prava vojska, ker upajo merodajni krogi, da se preporna zadeva morda vendarle poravna po razsodišču, ki so ga nasvetovale severoameriške Zvezne države, vendar imajo Venezuelci že sedaj občutno škodo, ker so jim nasprotniki vtopili vse tri večje vojne ladije, ki so tvorile venezuelsko vojno mornarico, ter s kratkim bombardiranjem razbili nekaj utrdb. — Kako se ta razpor konča, seveda še ne moremo napovedati, a gotovo je, da Venezuela nima v svojih blagajnah toliko drobiža, da bi takoj v gotovini izplačala vse tirjatve. Bržkone se polasté upniki gotovih virov, iz katerih dobiva Venezuela svoje državne dohodke; najbrže si bodo prilastili carino v pristaniščih, in si na ta način poravnali stare tirjatve.

Ob tej priliki pa gotovo ne bo odveč, če čitatelje nekoliko pobližje seznanimo z deželo, v kateri se napovedujejo tako resni dogodki. Venezuela, „dežela vednih revolucij“, kakor jo po pravici nazivlja zgodovinar W. E. Curtis, je republika na severno-vzhodnem obrežju Južne Amerike ter meri nekaj nad en milijon kvadr. kilometrov. Lepo in rodovitno deželo namaka 1047 rek, izmej katerih je največja Orinoko. Prirodnih pristanišč je 32 in 50 zalivov, izmej